

Regionaal Scenario Atelier

RES Regio Alkmaar

Datum: 14 januari 2020

Locatie: Rabobank Alkmaar

Inleiding:

Dit is het verslag van de bijeenkomst in de gemeente Alkmaar van 14 januari 2020. In deze bijeenkomst hebben regionale stakeholders verkend wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor de opwek van grootschalige zon- en windenergie in de gemeente als onderdeel van de deelregio Alkmaar. Dit is gedaan met behulp van scenario's en bouwstenen. De scenario's geven inzicht in de mogelijke keuzes en de effecten daarvan. De scenario's die zijn gebruikt zijn: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0, (3) Lokale kracht. De scenario's zijn gemaakt door de gemeente, samen met onder meer de provincie, waterschappen, natuur- en milieuorganisaties, energiecoöperaties, bedrijfsleven en de netbeheerder. Ze zijn een middel om met elkaar het gesprek aan te gaan.

Een bouwsteen bestaat uit een bepaalde techniek van energieopwekking (bijv. windmolens), op een plek (bijv. agrarische grond), onder een bepaalde conditie (bijv. langs de snelweg). De bouwsteen heet dan "windmolen op agrarische grond langs de snelweg".

De deelnemers hebben gepraat over de scenario's en welke bouwstenen hun voorkeur hebben. Per scenario hebben ze op de kaart van de gemeente aangegeven waar de bouwstenen kunnen komen en waar zeker niet. De samenstelling van de bijeenkomst was als volgt: 20 regionale stakeholders, 3 raadsleden/statenleden en 7 ambtenaren van de provincie en gemeente.

Vervolg

De opbrengsten van de lokale bijeenkomsten van de 18 gemeenten in de energieregio Noord-Holland Noord worden verwerkt op een kaart. Hierop wordt aangegeven wat de mogelijke zoekgebieden zijn voor duurzame energieopwekking. Deze kaart vormt de basis van de concept-RES. De concept-RES wordt voor vaststelling aangeboden aan het College van Burgemeester en Wethouders. Na vrijgave door het College worden raadsleden gevraagd naar hun wensen en bedenkingen bij de concept-RES. Ook de deelnemers aan de regionale en lokale bijeenkomsten krijgen de concept-RES toegestuurd en daarmee de mogelijkheid om hun mening te geven.

De concept-RES wordt besproken in regionale en lokale raadsbijeenkomsten, Statenbijeenkomsten en overleggen van de Algemeen Besturen van de waterschappen. Daarnaast zal in mei '20 een regiobreed Noord-Holland overleg worden georganiseerd waarin alle raadsleden, collegeleden, bestuurders, Statenleden, leden van de dagelijks en algemeen besturen van de waterschappen binnen de regio met elkaar in gesprek kunnen gaan.

De concept-RES wordt met alle wensen, bedenkingen en meningen van deelnemers voor doorrekening aangeboden aan het Nationaal Programma RES en het Planbureau voor de Leefomgeving. Als de energieregio groen licht heeft gekregen, wordt per zoekgebied onderzocht wat een concrete plek voor zonneweides en/of windmolens zou kunnen zijn. Hierbij worden inwoners en andere belanghebbenden nadrukkelijk betrokken.

Inhoud

Beschrijving van de scenario's:	4
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	4
Gesprek over de scenario's en bouwstenen:.....	4
Scenario banner:.....	6

Foto 1: Carrousel langs de drie scenario's

Beschrijving van de scenario's:

Specifiek voor de deelregio Alkmaar zijn drie scenario's opgesteld, namelijk: (1) Landschappelijke kenmerken als troef, (2) Energielandschap 2.0 en (3) Lokale kracht.

Het scenario **Landschappelijke kenmerken als troef** richt zich op het behouden ofwel versterken van de diversiteit in het landschap. De belangrijkste uitgangspunten:

- De energietransitie volgt de maat van het landschap en sluit aan bij landschappelijke kenmerken.
- Zonne- en windenergie is ingepast in een beperkt aantal gebieden.
- De energietransitie wordt gezien als een kans om de biodiversiteit in gebieden waar deze nu laag is te vergroten, onder andere door zonneparken te combineren met natuurontwikkeling.

Het scenario **Energielandschap 2.0** focust op het opwekken van een grote hoeveelheid energie als regio, voor eigen verbruik en export. De belangrijkste uitgangspunten:

- Met lokale eigenaarschap wordt op kleine schaal energie geleverd voor de lokale vraag en op regionale schaal wordt grootschalig elektriciteit opgewekt voor de export.
- Het agrarische gebruik in het productielandschap transformeert naar "wind- en zonneboeren".
- Het stedelijk landschap wordt volledig benut door daken, gevels en parkeerplaatsen in te zetten voor elektriciteitsopwekking.
- In het energielandschap is er ruimte voor ontwikkeling en innovatie.

In het scenario **Lokale kracht** staat coöperatieve opwekking en lokaal eigendom centraal. De uitgangspunten:

- De opwekking landt dicht bij de mensen en is zichtbaar.
- De baten en winst van energieopwekking vloeien terug naar de lokale gemeenschap.
- Door middel van een fonds en in samenwerking met de gemeente worden lokale doelen nagejaagd, zoals investeren in infrastructuur, de natuur en lokale verenigingen.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Eén of meerdere deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Lokale kansen:

- Kansen voor wind in de Schermerpolder.
- Het combineren van zon en wind in hetzelfde zoekgebied. De combinatie wordt niet in veel van de scenario's toegepast, maar de deelnemers zien dit wel als een kans voor de regio.
- De biodiversiteit bij zon op land wordt ook door de deelnemers gezien als een lokale kans, niet alleen een bedreiging. Deze zouden in combinatie meer kunnen worden toegepast.

Algemeen/divers:

- Men zet vraagtekens bij de energieopbrengst van zon op grote daken. De potentie is groot, maar dit moet ook nog mogelijk worden gemaakt/ getransporteerd en mogelijk zelfs opgeslagen worden.

Gesprek over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

Het gesprek over de scenario's heeft voor het grootste deel plaats gevonden tijdens de Scenario Ateliers van Stap 2 (werkbijeenkomsten met professionele belanghebbenden op deelregio-niveau)

van het RES proces. De deelnemers aan de lokale bijeenkomst waren bekend met de opzet, de inhoud van de scenario's en de bijhorende bouwstenen. Algemene opmerkingen over de scenario's en bouwstenen zijn gehoord en opgenomen. Opmerkingen over de scenario's die nader moeten worden uitgezocht zijn:

- De verhouding tussen het aantal windturbines en de totale opwek verschilt per scenario. Het lijkt erop dat het scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*' hierdoor in totaal hoger uit zal vallen.
- Het plaatsen van zon op parkeerplaatsen in de duinen past niet bij het scenario '*Landschappelijke kenmerken als troef*'.
- De combinatie van zon en wind ontbreekt bij het scenario '*Energielandschap 2.0*' (zie ook de eerdergenoemde lokale kans).

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- **Zon op grote daken** wordt door alle deelnemers gezien als de bouwsteen met de meeste potentie en hoogste kans van slagen.
- **Wind langs infrastructuur** vindt men kansrijk. Dit is goed in te passen in het landschap, dat in dit gebied net zoals de infrastructuur van noord naar zuid loopt. Dit geldt voor snelwegen, waterwegen en dijken. Wel wordt de voorwaarde gesteld: geen wind langs infrastructuur die door het weidevogelgebied loopt.
- In tegenstelling tot wind wordt **zon rondom bedrijventerreinen en dorpskernen** wel gezien als kansrijk. Hier 'merken' de bedrijven en bewoners minder van doordat deze niet in het zicht staan en beter in te passen zijn in het landschap.

Over gemixte bouwstenen:

- **Wind in de duinen:** er was één groep deelnemers bestaande uit regionale ondernemers die hier positief over was.
- **Zon op land**, ingepast in het polderlandschap rondom Heerhugowaard en Geestmeeraambacht (de bouwsteen kreeg 1 oranje sticker vanuit een groepje waar o.a. de vogelwerkgroep in zat).

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Er is veel weerstand tegen het plaatsen van **duurzame opwek in het duingebied**. Vanuit verschillende invalshoeken is hierover gesproken en het uniforme beeld is dat dit zeer ongewenst is.
- Ook **zon op water** wordt niet als kansrijk gezien voor de regio Alkmaar. De beschikbare wateren hebben een belangrijke natuurlijke en recreatieve functie, men ziet dit niet te combineren met zon op water.
- Ook voor **wind rondom dorpskernen** is geen breed draagvlak. De verwachting is dat hier ook in een later stadium veel weerstand tegen komt omdat (ondanks het eigenaarschap) men verwacht dat niemand dicht bij de windturbines wil wonen.
- **Wind langs snelwegen** is éénmaal negatief beoordeeld. Specifiek werd deze locatie genoemd als een plek waar windturbines niet wenselijk zijn: bij de aansluiting van de A9 bij Heiloo.

Scenario banner:

SCENARIO 1: Landschappelijke kenmerken als troef				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op grote daken		2	0	
Zon op agrarische gronden:	Ingepast in polderlandschap	2	1	
	Ingepast in strandwallen	0	1	
	Op verzilte gronden			X
	Bij bodemdaling			X
Zon op parkeerplaatsen	In duingebied	0	1	
Zon op asfalt	Op fietspaden			X
Wind				
Zoekgebied wind:	Langs waterwegen	2	0	
	Op droogmakerij			X

SCENARIO 2: Energielandschap 2.0				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op agrarische grond:	Een groot veld in de Schermerpolder	0	1	
	Langs infrastructuur in clusters			X
	Op veenpolderlandschap	0	2	
	Buffer rondom bedrijventerreinen	1	0	
	Transformatie van glastuinbouwgebied			X
Zon op grote daken		1	0	
Zon op kassen	Transformatie huidige functie			X
Zon op parkeerplaatsen		1	0	
Zon langs dijken				X
Zon op water				X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West			X
Zon op gevels				X
Zon op asfalt				X
Wind				
Zoekgebied wind:	In duingebied	1	4	
	Langs dijken	1	0	
	Op agrarische gronden in de Schermerpolder	2	0	

	Langs infrastructuur	3	0	
	Langs N-Wegen			X
	In glastuinbouwgebied	1	0	
Repoweren bestaande windturbines				X

SCENARIO 3: Lokale kracht				
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt
Zon				
Zon op dak				X
Zon op agrarische gronden:	Rond stads- en dorpsranden	2	0	
	Langs spoorwegen			X
	Langs bedrijventerreinen			X
	Langs wegen			X
Zon op water		0	2	
Zon op parkeerplaatsen				X
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid/ Oost-West	0	1	
Zon op gevels				X
Wind				
Zoekgebied wind:	Rondom bebouwd gebied	0	1	
	Rondom bedrijventerreinen			X
	Langs snelwegen	0	1	
Repoweren bestaande windturbines		1	0	